

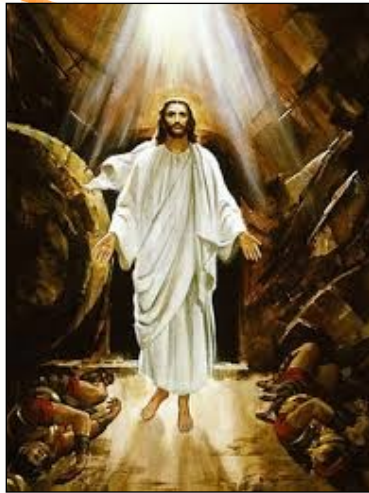
Emmanuera

Te Atua i buakora

K a n o a n a

<i>Te Kamauri</i>	1
<i>Kaongora man NSC</i>	2
<i>Taeka n Reirei</i>	6
<i>Ana Tangira Te Uea</i>	6
<i>Te Maiu ae Tabu</i>	8
<i>Kaubain Nei Maria</i>	10
<i>Te Tibatiba ae raka</i>	11

Te Kamauri

Mauri tariu ao maneu n ana Tangira te Uea.

E a uti Kristo Alleluia Alleluia!

Moan te kaku-kurei tariu ao maneu ngkai ti a manga ka-rokoaki naba inanon mimitongin utin ara Uea ao Atuara, Iesu are Ngaia bon

ara Kristo ao ara bakate. Bon ana karea te Atua nakoira ni kabane ba ti na teimatoa ni bubutimaea mimitongin utin Natina ba ti na kamaeuaki iai, ao ti na kaitiakaki mani kainaomataki n Rarana ae moan te tabu man te bure ao te mate.

E taku tamara te Bobe ngke e anga ana kababara n Tabatin te Bakate, ba n te karangaira imuin te Tabati ao aine ake ana reirei Iesu a nako n te ruanimate ao e a tei naba imataia te anera ao e taku nakoia "Tai maaku, Akea Iesu ikai, E a tia n uti man te mate" Ao e na tera te namakin irouia aine aikai?

E bon bitaki aia namakin man te maaku, te raraoma ao te kainnana ke te rarawata are e a tia n roota nanoia ni buan aia tia reirei nakon te kimareirei. E bon waekoa ni bua te namakin are kanga ai aron ae a mena inanon te rootongtong ma te rawawata ae bati nakon te kaonrakeaki n otan te kimareirei ngke a karauia n ongora ana taeka te anera are e uota rongorongon te tokanikai ao te kamiimi nakoia.

Bon ana taeka naba Iesu ngke E manga kaitibo naba ma aine ikai imuina ao e taku "Do not be afraid" Do not yield to fear ke tai maaku, tai karekea iroumi te maaku". Te rongorongon anne e bon kainetaki nakoira nte bong aei ao e kataia ni kakaokia te Uea nakoira. Bon te rongorongon are ti na kakororaki iai inanon te onimaki ba akea tokin te

Atua. Ba man te ruanimate ao e kaotinakoa iai te maiu. Akea ae a tia ni mate ao e a manga tokanikai iaon te mate. Bon ti ana bai te Atua te maiu ao te tokanikai, ao e kan anganira te maiu ao te tokanikai ba e kakaonimaki nakoirra ao man tangirira ni kabane.

Tariu ao maneu, ti na bane n aki baranano, ba te Atua E maaka iaon bai ni kabane. Ngke e uti Iesu ao karabinakoa mataroan te ruanimate are te atibu, ao n te tai naba aio, e bon koutinakoi naba atibun nanora ba ti na kauki nanora nakoira man onimakinna iaon bai ni kabane.

E reitia man taku tamara te Bobe, ba a rawata ara koraki ni kiritian nte aonnaba aika a rootaki aia onimaki ni kanganga aika bati, ao ai ibukin naba butinakon te aoraki ae kakamaku ae te coronavirus ake e na kairira nakon te mate. Ti bon kauringaki naba nte tai aei nte rongorongon ae raioiroi ba te Bakate bon taekan Iesu, ae bon Ngaia te maeu ni koa, ike e kaota maakana iai te Atua ngke e kataea ana kai iaon te mate.

Ti aki raroa nako ma te Uea inanon ara onimaki, ba n Rarana ae tabu ao ti na bane ni katanaki iai man te coronavirus. Ibukin kakamakun ao birimakan ewewen te aoraki aio nte aonnaba ao e bon tia ni kaorakia e riaon uoua (2) te million maitia aomata; e a tia ni kabuai maeuia aomata ae riaon te bubua (100,000) te nga te aomata nte aonnaba ae banin. Ibukina ba e tuai man reke katokana ke bainaorakiana nte aonnaba, ao aio ana tataro tamara te Bobe ae ti na ananaia ba katanara man te aoraki aio; "I am vaccinated by the precious blood of Jesus Christ: no virus can touch me" Ke e bainaorakiai Raran Iesu Kristo ae moan te kakawaki ba Nna aki rotaki nte virus" are ti na taekinna ma te onimaki. Reita riki tibangam man rongorongon aika e a tia ni katauraioi Emmanuera ibukim te tai aio, ba reitan te kimareirei ao otan mimitongin utin ara Uea ae Iesu Kristo.

Bon ana katekerao Emmanuera nakoimi taan wareware, ao ara tataro ba e na uana kanoan Emmanuera nakoimi ma ami utu. Kam raba ao ana kakabaia Te Uea iaora ni kabane. Alleluia!

"I am vaccinated by the precious blood of Jesus Christ: no virus can touch me....."

Kiribati Catholic Charismatic Renewal Service

Ibukin am rongorongon, taiaoka reitaki ma Uriam Timiti, Teburoburo Eita ao Kautoa Tonganibeia.

E-mail: Uriam Timiti - timiti.uriam@gmail.com Teburoburo Eita - bubblesada.tks@gmail.com Kautoa Tonganibeia - kautoaj3tki@gmail.com

Kaongora Man NSC

Sychar Retreat Centre—Ana Mwanibwa Iakobwa

Makurita Murdoch Baaro, NSC

N te namakaina are Beberuare 2018 n kawaran te abamakoro ae Butaritari ibukin ana Ka nimabwi n ririki te Charismatic, ao e taekina ana kanoa ni mi Te Tama Koru ibukin kabobongan te atimakoro ae Maotontemanga ba ana tabo n rereua teuana te Ekaretia Katorika i aon Kiribati. E taekinna naba Te Tama ae e a tia n katabeaki te charismatic iaon Kiribati ba e na kabobonga te tabo n rereua aio ibukin te Ekaretia ao e a tia n moanaki te kaitiaki ma te makuri i aona ngkai.

“N 17 n Tianuare ao e moanaki katean te auti te buriki are ana aobiti”

N te tai naba anne ao e a katea ana komete te Tama Koru ibukin kakaeen manen te karikirake aio i Maotontemanga. E kaainaki te Komete aio irouia Nei Teretia Ioane, Nei Maria Rabaere, Nei Beia Tiim ao Nei Makurita Baaro. Inanon wawakin te Komete anne ni makuri ao e a manga kariniia riki uoman kaina Fr Koru ba Nei Nenenteiti Teariki Ruatu ao Kireua Bureimoa.

I nanon Okitoba 2018 ao imwin te reitaki ma rabata n te Tautaeka ao taan rabakau naba man te Tautaeka ao e a tia barongaakin ma kabobongaakin aron kanoan te karikiraki aei ao man moanaki kakaeen manena. Kanoan te karikirake bon katikan te ran te mam man aia tabo Tiina i Abaokoro n te raroa ae teuana te maire, karekean te mitiin are e na onea te ran ae tarika nakon te ran n mooi ao karokoan te iti man taai i aon Maotontemanga ni kabutaa.

N Okitoba 2018 ao e a kanakoaki nakon te Tautaeka n Canada te bubuti ibukin manenakin te karikirake aio. E roko te rongorongoman ana aobiti Kiribati are i New York n Tianuare 2019 ba e a tia Canada ni kariaia ba e na manena te karikirake aio.

E korakora buakanakin te karikirake aio iroun teuare buakaka ao akea ba e a manga wene nako taekan kamatoaan manenakin te makuri i aon Maotontemwanga i nanon 9 te namakaina.

N Turai 14, 2019 ao e a kabwaka aran te atimwakoro aio Te Tama Koru n nakon SYCHAR, te baronga ma te kaawa are mena iai ana maniba Iakoba are maroro iai ara Uea ae lesu ma neiare Tei Tamaria.

E a waakinaki naba te tataro i nanon Turai, Aokati ao September ibukin te karikirake i aon Sychar ba e na kaukaki nanoia taan ibuobuoki. I nanon Okitoba 2019 ao e a roko te rongorongoba e na roko te bonomwi n High Commissioner n Canada ae H E Nicolas Sabourn n tua te tabo are e na karaoaki te karikirake aio iai. N rokona ao n ana bowi ma Te Tama Koru ao e a uota te karautaeka ibukin iremwen te kaeka man aia aobiti ibukin kanganga ae akea rekerekena ma te karikirake aio.

E taekinna naba ba ibukin matoan aia Tua n te environmenta ao aki kona n manena iteran te karikirake are katikan te ran mairouia Tiina i Abaokoro ngaia are e a manga moan barongaaki beban te karikirake aei ba e na uotia teuae n okina.

Tenua te wiiki imwiin rokon teuae i Kiribati, ao e a roko n 19 November 2019 kamatoaan taekan ana buoka Canada nakon te karikirake aio i Sychar n te mwaiti n mwane ae \$100,000 te mane n Canada. E roko te moan kabaka mane n te buoka ae AUD \$77,651.00 n 11 n Ritemba, 2019. E a moanaki kabotauan taian boo (procurement) ao bobai ibukin bai n makuri ibukin te karikirake aio. N 14 Ritemba 2019 ao e a karaoaki te tutia n katabwena ibukin te karikirake aio iroun te Tama Koru i aon Sychar. N 11 n Tianuare ao e a karaoa ana moan mananga LC Coconut n nako Abaokoro n uoti bai n kateitei n aron te timanti, te kaaba ma te kai. A aki bane n te manangana aio ngaia are e a manga karaoa ana kauoua n mananga n 13 n Tianuare. N 16 n Tianuare 2020 ao e a moanaki te kateitei ibukin autin Te Eukari i aon Sychar ao n 12 February 2020 ao e a bobonga raoi man roko Rabatan te Uea i aon Sychar. E karaoa ana Tutia n katekeraoa rokon te Eukari ma autina Fr Koru n te bong anne. E raba te Uea n korakoraia tani makuri ao E raba naba te Uea ba E a tekateka i aon Sychar ara Uea.

N 17 n Tianuare ao e moanaki katean te auti te buriki are ana aobiti Te Tama Koru are e na toka iaona taian panel ibukin karokoan te iti man taai. E kairaki te mwakuri iroun Simon Tuen. E toka kaaban te auti n 23 n Bebetuare 2020. E raba korakoraia Simon ma ataeinimane ake kain ana tiim ao aia buoka kain KIT.

E roko te kauoua n bwaka mane

mairoun Canada ae AUD \$22,276.50 n 5 n Beberuare, 2020. N token kaban te auti, ao a roko taan rabakau n te solar man te MISE n te bong are imwiina n 24 n Beberuare n katokai aia solar panels ao n kanimwii baetere ake a bubura. E kaira te makuri Beria Oromita. E ura tauran aon Sychar ma mwiin te iti man taai n 29 n Beberuare 2020. E raba te Uea ao kam raba Beria ma kain am tiim n ibuobuoki aika Teaeki ma atainimwaane.

N te 10 n Maati ao e a roko te katenua n bao ibukin bai ni makuri are a toka iai tangke n ran aika tenea, baibu n ran aika ababaki, te mitiin are onea taari nakon te karau ao ai uae-an ma bain te iti n karokoroko i aon Sychar n kabuta. N te bong naba anne ao a roko taan rabakau man te MISE are e kairaki iroun Kireua Bureimoa; kain ana tiim, Martin Mataio, te tia rabakau n te ran, ma aia tia rabakau n te iti ae Nei Tika Tanentoa.

N 11 n Maati ao E raba te Uea ba e a maeu ana mitiin Sychar are karaoa taari nakon te karau n moi. E a toki te kainnanao i aon Sychar n kainnanaoan te karau n moi n tain akean te karau ngkai bon te atimakoro ae rangin tarika ranna. N te bong naba anne ao e a bane n nim baibu n kawawa nakon tangke ibukin te karau. E a bane naba n buti uae-an te iti man roko i aon Sychar. N 14 n Maati ao e tia raori barantan ana aobiti Te Tama are e karaoaki ba kaabakan riki te kaaba ibukin kawawae-an te ran n moi te karau. E raba te Uea ba e a bobonga raori te mwakuri aio are kairaki iroun Sam Langley.

E a ota kanga te ngaina Sychar Retreat Centre n te tairiki. E a maeu ana iti man taai n ngaina ai ni bong. E a maeu ana mitiin n raira taari nakon te ran. A maeu ara aiti baoki uoua man otan taai. A maiti riki man toma mwiin ara tangke n karau aika boou. Ao e a tia raori ana

aobiti te Tama ae tikiraoui. E karaoa ana tutia n nebonebo ao n katituaraoi te Tama Koru I aon Sychar n te Kaonobong ae nako ae 21 n Maati n katekeraoa tian te mwakuri iaan te project ae manenaki mai Canada.

E raba te Uea n ana buoka Canada. E raba Te Uea n ana kairiiri ae rokoraoi Fr Koru, ao E raba e Uea n korakoraia ma marurungia taan kairiiri, ataenimane ao taan katauraoa te maeu i aon Sychar n te bong koraki. A raba kain te charismatic mai Bikenibeu, Teoraereke ao Betio ibukin boutokaan te makuri i aon Sychar ao teimatoan karekean te maeu ibukia taan makuri ao riki ibukin ami tataro. Kam rabwa kain ara charismatic i aon abakoron Kiribati nako ibukin ami tataro ao karekean kaniwanga ibukin ana raffle tickets NSC are ngaia ae buoka kabobonga-an Sychar ngkai e a roko n tokina ana buoka Canada.

E tuai n bobonga raori te makuri i aon Sychar. E a waakinaki ngkai katikan te ran ae mam man aia tabo Tiina i Abaokoro ba e nang ti te ran te mam man te tap i aon Sychar. Ao e na kateaki te maneaba ae bubura ibukin karaoan te rereua i aon Sychar. Aikai a katautauaki karaoaia i nanon Eberi ma Mei.

Ti a tabeka riki banara n karaba te Uea ibukin kairakira ao raonakira i nanon makurian nnen neboana. E bati ana buoka teuare buakaka ma n tokin te tai ao E bon kaota makana Atuara ba bon Ngaia Aia Uea Uea. Ke e teimatoa n raoniira, ni kairiira ao n kataniira ara Uea ae lesu i nanon makurian kabobonga-an ngaon neboana. TE UEA IROUMI.

Rongorongon te Mananga Nako Toromon Nei Maria Rabwere, NSC

Ti kitana Tarawa nako Toromon n 12 n Tebetemba ao ti butimaeaki iroun te Mitinare ae Ten Toon ma kainnabana ao kain te aro ni Katorika are bon kain Kiribati iaon Toromon. Ngke ti roko ikekei, ao ti bon kairaki nakon maneaban aia aro i Rurete, are aran kawan aia community kain Kiribati ikekei, ni uakaan ma te marae n wanikiba.

Ti bon butimaeaki ma te katei wae ba ai bon muin tawanou ngke ti roko, ao n tairikina ao a bane n roko kain te aro ake kain Kiribati. E bon onrake aia maneaba ba e a bon koro tiran te aomata ba e riaon teubua tabun maitia ake a roko ibukin te butimaai n boomata.

Imuina ao e a waaki naba kanoan ara program. Ti bon katiki moa ma Tinara Nei Maria inanon te o-n-aro ao ngkanne ti a katiki nakon te maneaba ni kabanea iai ara rotario. Ao anne kanoan ara program ni katoa bong are ti rotario n te karangaina ao ti katoki aoraki ao imuin te moi n te ingabong ao e a waaki ngkanne kawaran auti. N te tairiki ao e waaki naba te nebonebo ao te ka-

“E a ota kanga te ngaina Sychar Retreat Centre n te tairiki.”

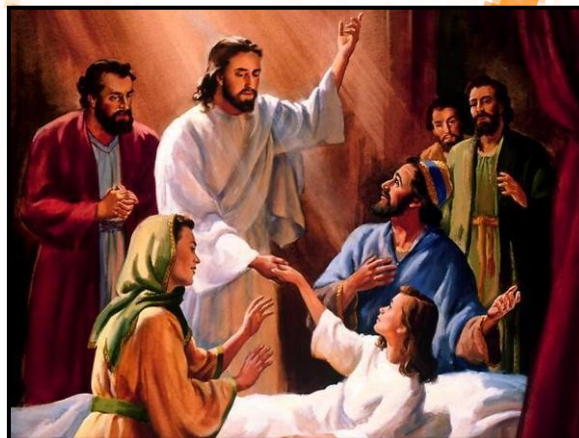

toki aoraki.

A bon rangi ni maiti ana tangira te Uea ae kaotaki inanon te katoki aoraki iaon Toromon ma aikai tabeua moa aika Nna karikini ba kanoan ara rongorongo n te tai aei. Nikiran ana kamaiu te Uea a manga kona n tibaki irouia kain te tiim.

Ana Tangira te Uea Nakon Teteinaine ae Teuana Tabun Ana Ririki n Aki Nakonako

N te tairiki teuana ao e a tabetabekaki temanna te ataeinaine irouia mwane nakon te auti are ti mamatu iai, ao bon raويا tinan te ataei arei. Ngke a roko ao e a tabeka banana ni bubuti te tina arei ba a kainnanao te katokabai iaon natina ibukin kainnanao ana kamaiu te Uea. Ngaia are e waaki te nebonebo n aron te moan makoro ao te kauoua n makoro. Inanon te kauoua ni makoro ao e a noraki te man ae kibanako ma iaon te ataeinaine are e aoraki ao e roko ma arana ae Were. E a kabaebaeaki n arana ae Were ao ngke e a baka te man arei iaon tano ao ai tiaki te man ba ai te aomata. Bon

“...A aki naba toki n mimia te naeta ae Aarua ae aran te naeta arei ao te aomata are e karekare n te kirikiri ba”

inanon naba te katoki aoraki ao inanon riringan rabatan te Aoraki ao iai te namakin ba riin rabatan te Aoraki arei ai aron ae maototo riina ba aron ae a ua-kirikiri iaon te bai. Ao e bon butiaki naba te Uea ba e na kaoka rabatan te Aoraki nakon arona. Bon imuiin te bubuti anne nakon te Uea ao e a manga bon oki rabatan te ataeinaine ba ai akea te maenako n te rii are e namakinaki iaon te bai.

Ngke e a boo te tibatiba ao e a tibaki ana taeka te aoraki arei iroun tinana. N te tai teuana ao e nakonako te ataeinaine arei i buakonikai ba e na nakon ana o-n-aroka tamana ba te I-Toromon tamana ao tinana bon te I-Kiribati. Inanon nakonakona ao e a kaitibo ma temanna te mane are e a tabekia naba ao e bouaia i oin te kai. Ngke e a baka iaon tano te ataeinaine arei ao e noria ao ai tiaaki te mane ba ai te man are e a kiba nako. E kataia n kakamwakuri ba e na teirake ma te kabuanibai ba are e aki kona n teiraki ba aiaron ae a bane n maototo riina. E tekeraoi ba e a rimuiaki irouia kain ana auti ao a noria n wene iaon tano. Ngke a kateirakea ao e

aki kona n teirake ai ngaia are a tabetabekia n oki nakon ana auti. Ao ai bon tikuna naba n wene arei teuana tabun te ririki ni karokoa ae a roko kain te tiim n Karetimatiki iaon Toromon.

I bon kakoouaa ba ngke I a manga oki nako Toromon inanon Nobemba ibukin te kainaomata ao e a nakonako bon irouna te ataeinaine arei n aki buokaki ao ai bon marurungina naba anne ni karokoa ngkai.

Ana Kamaiu te Uea Nakon te I-Toromon Ma kain Ana Utu

Teuana te utu ae bon tenan I-Toromon ake a bubuti kawaran aia auti ba e a tiba tia n mate tamaia ao e a kan manga mate tariia ae bon te karimooa, ao a bon namakina te aki rau ni mwengaia. Ngaia are a roko kain te tiim n aia auti. A bon tira te koraki inanon te auti arei ba a bon bane n botaki ma kain aia utu ibukin te katoki aoraki .E bon reke uoua aia kamronron ae bubura ao kain te tiim bon 16 maitia n raonaki ma kain te aba ake bon taan kaura ai.

E a waaki te moan makoro ao e a nako te kauoua n makoro. Inanon te katokabai iaovia aoraki ao e a noraki aia auti ba e a otabaniniaki n te naeta ae rang bubura are e minominotaki irarikin te auti arei. Ao e noraki naba temanna te mane ae tei i etan te auti aio ba are kanga e tei te auti aei inano, ao e a karekarenakoi kirikiri n atibu nako aon te auti. A noraki naba kain te auti arei ake natin te unimane are e a tia n mate ake natina mane ba a aron ae a ooaki ao n mena inanon te o ae mronron. E bon noraki naba n kaoti aia unimane are e a tia n mate. Ao a mwaiti riki ana tangira te Uea ake a tibaaki n te auti arei n aia tibwatibwa kain te tiim.

Ngke e bara te tataro ao a manga tibatiba kain te auti ao n taekinna ba ni katoa tairiki ao e a bon kakareaki naba aia auti n te kirikiri. A aki naba toki n mimia te naeta ae Aarua ae aran te naeta arei ao te aomata are e karekare n te kirikiri ba a bon kina ba te I-Toromon n nonoraki n te mi. E raba te Uea n ana kamaiu nakoia kain te mwenga ao te utu aio.

Tao teuana te wiki imwiin te katoki aoraki n te auti arei ao e a manga roko te nati te mane are te ka-uoman ba e a manga bubuti buokana te tataro. E kababarara ba e a tia ni manga mate tarina are te karimooa ao ngaia aron are e a manga roko te mwengabuaka irouna ao ai te marooa. Ni bon te tairiki anne ao a manga nebonebo kain te tiim iaona. Ngke e boo te nebonebo ao ni katokabai ao a manga rawata naba baike a manga noraki iaona. A kabaebaeaki bai ake a noraki ba te naeta ae niiroaa rangana n waerake ao ngke e kabaekai

Aarua are aran te naeta arei ao e a bara man bua. E tibatika naba te rorobuaka arei ba ai bon manga ngaia ngkanne are e a taaketenaki ba e a manga korakora aorakina ba te aki mamatu ao ai te bue ae buti inanon rabatana. Ma e karaba te Uea ibukin te tataro ni katokabai iaona.

Teuana te wiki imwina ao e a oki te teinimane arei ao taekinna nakoia kain te tiim ba e a marurung ao e a rau, e a rereke matuna ao e a toki aorakina ae te buee. Ao teuana riki ba e bon teimatoa maiuna mairoun te Uea ni karokoa ngkai.

Ana kamaiu te Uea Nakoia Aoraki Aika a Maiti

Imuin te rotario n te ingabong teuana ao a roko aoraki aika a bati ba a kainnanao ana buoka te Uea. Ngaia are a bane n botakaki i nuka. E a waaki te tataro ao e a nako te kauoua n makoro are karokoa ana tangira te Uea irouia aoraki. Ngke e a nako te katokabai ao a kaoti ana tamnei te Uea ibukia aoraki aika a rangi mwaiti. E moan roko ana tamnei te Uea are te mannikiba are e a bon kiba naba n rinnako inanon te auti are e boo te tataro iai. E kabaeaki iaan ana kaibangaki lesu ian aran te riaboro are Were ma ngke e kabaeabaeaki ao e a bua naba te tamnei arei. E manga noraki te unaine are e taraa te tia katoki aoraki arei ao e noraki inanon matana inan te ika are e toka iaon karoroon matana n kauoua. E raba te Uea ba e nako te ina akekei inanon te tataro. E noraki naba te rorobuaka ma matana aika a takauraura ao e butiaki naba te Uea ba e na anaa urauran matan te mmane arei ao ni kabaei iaan Ana kaibangaki. Ao e raba naba te Uea ba e a itiaki urauran matan te mane arei ao n okira aron kanoan matana are e itiaki. Im-

butiaki naba lesu ba e na kabaea iaan ana kaibangaki ngkana tiaki ana kaibangaki. E rabwa te Uea ba e aki nakonako te kaibangaki arei ni karokoa e roko n tokina te nebonebo n katoki aoraki.

Inanon te tibatika irouia aoraki ao E raba te Uea ba a bon bane n riingaki aoraki ni kabane. Iai ngkanne temanna te Unaine are e teirake naba n tibatika kamaiuana iroun te Uea. Ba bon te aine ngaia ae a maan ni mataaki inanon te maan ae raka iaon uoua te ririki. E taekinna ba ngke e roko nakon te katoki aoraki ao e bon kairaki iroun temanna kain ana auti. Ma e karaba te Uea ngkai e noraki aorakina ae te matakii. E tibatika naba temanna te rorobuaka ao e karaba naba te Uea n ana kanganga n matana ba e aki nooraba. E aikoa manga kona ni kabuti kaa ba ana makuri teuae bon te driver n teuana te kambana ikekei. Ai aron naba teure e noraki aorakin waena ao e karaba naba te Uea ba bon aorakin waena te maraki are e aki kona iai n toua waena. Ao ai aroia naba aoraki ake a bane n noraki ba a bon riingaki ao n karabaa te Uea ba a bane n riingaki inanon te katoki aoraki.

Tabewa te bong imwin te katoki aoraki ao n Taabatina n tain Tutia n te Tabati are imuina ao e a bon mananga irouna te unaine are e matakii ngkoa are e kakairaki iroun temanna kain ana auti. Ngke e roko ao e a taekinna ba e a kona n nora kawaina n aki kairaki. E tuai rangi n oki raoi ana taratara ma e kakaraba te Uea ba e a noraba teutana ao e kona n mananga i bon irouna. Ai aron naba teure te Driver arei e taekinaki ba e a okira ana mwakuri n Driver n te kambana ba ai bon akea ana kanganga ngkai n matana.

E raba te Uea ba e bon kaota makana nakoia ana botan aomata iaon Toromon. Maitia aomata ake a course iaon te reirei ae te Maiu ae Onrake n te Maiu bon 100 tabun. Ao ake a bon tia naba n kainaomataaki bon 86. Bon iai naba kain te aro n kamatu ake bon kain naba te reirei iaon te Maiu ae Onrake nte Maiu ao a bon kainaomataaki naba ao maitia bon 14. E kakoauaki ba e a rang ni maureirei ngkai aia botaki n Karetimatiki I-Kiribati ake iaon Toromon imwiin rokon te tiim iaon Toromon. Tiaki ti ngaia ma I Toromon ake bon kain te aba a bon rawata naba ake a bubuti kawarakiia iaan mwengaia ao e roko naba ana kamaiu te Uea irouia ao a bon rawata ma ibuakoia aika bon tiaki naba Katoriki.

E kitanaki Toromon irouia kain te tiim n 26 n Okitobwa, 2019. Iai ngkanne naba 6 kain te tiim ake a tiku iaan ana kaetieti te Tama Koru ba a na katiaa riki te reirei iaon te Maiu ao ai kainaomataan te Tamnei ae Raoiro irouia taan Course. A bon babane ngke e a bon tia raoi aia mwakuri n 3 November, 2019.

wina ao e a manga noraki te mane ae tekateka ao e noraki rangana aika a rangi n beeroro. E bubutiaki naba te Uea ba e na anaa aorakin waena ao e na kabaei iaan ana kaibangaki. E raba naba te Uea ba inanon butiakina ao e a manga noraki waen teurei ba e a itiaki man okira karana are e buraun. E noraki naba te kaibangaki ae bubura ae e tei iaioia aoraki ao e

“...E raba te Uea ba e bon kaota makana nakoia ana botan aomata iaon Toromon.”

Taeka n Reirei

Te Reirei- Te Teimatoa inanon ana Tangira te Uea

Uriam Timiti, Bikenibeu Parish

Ti bane ni weteaki inanon ara botaki ni charismatic ba ti na maiuakina te maiu ae Onra-ken te Maiu are e inaomata iai te Tamnei ae Raoiroi. Are nanona ba e na riki te Tamnei ae Raoiroi ba te tia kairira ao ngaira ti na ongotaeka Irouna. Ao te ongotaeka bon te tauraoi n anga ara eti ma arora ni kabane nakon te Tamnei ae Raoiroi ba e na tautaeka iai. Tariu ao maneu te maiu ae kairaaki iroun te Tamnei ae Raoiroi boni ngaia te maiu ae onrake n te kororaoi ba ti namakina iai ba E maiu ni koaua te Atua ae te Teniman n Temanna inanora ao ngaira ti maiu inanon te Atua.

Ngkana e inaomata ni koaua inanora te Tamnei ae Raoiroi ao ti namakinna n tai nako ba ti maiu ibukin te Uea ao nanona ngkanne ba bon aio te anga ae ti kona ni koaua iai ba ti na mate naba ibukin te Uea. Ao ngkana ti mate ibukin te Uea ao nanona ngkanne ba ti na mangautima Ngaia nakon te Maiu ae Akea Tokina i Karawa.

Tariu ao maneu e bon riai ba ti na karabata ao ti na kamata aron te maiu ae inaomata iai te Tamnei ae Raoiroi. Iai ana kabara- rabara teuana te Tama lkataere ae I taku ba e na rangi ni ibuobuoki nakon ataakin nanon aio. Ba ngkana e inaomata te Tamnei ae Raoiroi ao titebo ma inanon maiura aio ao E bon ririmoara te Tamnei ae Raoiroi ao ngaira ti ririmuina n toua raoi manekana. Irirakin te Tamnei ae Raoiroi kanga ai aron te katane maneka inanon te rereua n te aro are titebo ma ti temanna ae nakonako. Are nanona ba a riai manekara n toua raoi manekan te Tamnei ae Raoiroi. Ma n tabetai ao ti a manga aki toua manekan te Tamnei ae Raoiroi ba ti a manga bon toua te kawai teuana ke tao ti a manga rimoa n te aro are ti a kaira te Tamnei ae Raoiroi.

Tariu ao maneu, ti kakoaua ba n te moantai ao ti irira te Uea ma te ungannano ao te kukurei ibukina ba ti kakarekei taian kaka- baia aika bati. Imuina ao e na katauira te Uea ba ti nang boni waki n oin korakorara ba ti aonga ni irira te Uea tiaki ibukin te bwerena ae anganganira ma ibukin ara tangira aika koaua ibukin kan kakaraoakin Nanona ma te kukurei.

Tariu ao maneu ti kainnanao n tai nako ana karea te Tamnei ae Raoiroi ae te kimareirei ni kakaraoa Nanon te Uea. Ti riai ni kareani maiura ibukin uouotan ao karokoan ana tangira, ana nanoanga ao ana kamaiu te Uea nakoia aomata nako. Ngkana a boboto maiura iaon aio ao ti na namakina te korakora ao te teimatoa ni

maiu inanon ana tangira te Uea.

Ti na teimatoa ni kakarekea ana buoka te Uea inanon ara kekeiaki ni maiura aio ngkana ti teimatoa n riki ba kain Rabatan Iesu ae te Ekaretia inanon te maiu n takaramentu. Ngkana ti raure nako ma te Ekaretia ba ti tautaekanaki iroun teuare buakaka ao ngkanne a na toki re- ken taian buoka ao karatia man taian takaramentu iroura ake e anganganira te Ekaretia. Ti na butia tinara Nei Maria ba e na raraonira ao e na tau baira n tai nako ba ti na waekoa n oki nakon Natina ae Iesu ao ni karekea ana kabara bure inanon te takaramentu ni Benetenia. Ti na bubuti naba ana karatia te Atua ba ti na ni kaburei maiura ibukin karokoan ana nanoanga, ana tangira ao ana kamaiu Iesu are a mangauti man te mate. Te teimatoa ni maiu inanon ana tangira te Uea bon te anga ae ti kona iai ni kaotia nakon te aonnaba aio ba E boni maiu ni koaua ibuakora Iesu are boni Ngaia te kawai, te koaua ao maiu. Te maiu inanon ana tangira bon ngaia te anga ae ti kona iai ni moana katongan Karawa ikai i aonteaba ao ni katonga te kukurei inanon te mimitong ae aki totoki i lerutarem ae Bou.

Ana Tangira Te Uea

E kaota Maakan ana Kamaiu te Atua iaon Makin . Bon te Atua Muiokon Maiura Aonibai Takuria, Tiibirita man St Padre Pio, Makin

I nanon wakin te makuri ma kain te tiim ake a roko mai Tarawa ao moan te bati ana tangira te Uea nakoia kain ara abamakoro ae Makin. Ngke e karaoaki te buti iaon Kiebu ao e aki toki te karau ba moan te korakora ma te kamimi ba ngkana ti nang tauraoi nakon te auti are imuina ao e a bao naba. Ngkana ti a roko n are imuina ao e a baka naba ni korakora ao ni manga bao ngkana ti nang manga tauraoi ni kaea te auti are imuina. Ai bon aroarona naba anne n ua e bane ara auti.

Iai naba ana kamaiu te Uea ake ti a nori naba n te tai anne ma aikai tabeua ake ti a kona moa n tibai nakoimi n te tai aio:

Ngke e a waki te katokabai i aon te aine aio, are e taniaki ao e a tang naba n tatarakua ao e taku ba e maka Iesu. Ngke e a bara ao e a boo te tibatiba ao a noraki irouna temanna te unaine, temanna te imatang ae e wene ni be- bekan ao e uninga te atibu ao te teinimane ae ruo nakon te rua ni banana. E a manga tibatiba te aine anne ngke e a bara ao e taku ba bon iai raraona 3 mwane aika a roroko ni kawaria ngkana e aoraki n aine. E raba te Uea.

E kawaraki naba te unimane are boton te baa n riring. E ringaki ao e uki nanona n ana tangira te Uea ao e tang ao e taku ba e a ribaia

“Ngkana e inaomata ni koaua inanora te Tamnei ae Raoiroi ao ti namakinna n tai ba ti maiu ibukin te Uea”

riaboro ba a kammara ao e bubuti riki buokana ma uringana n te tataro.

Temanna kain ara botaki mai Kiebu ae iai aorakin waena are e weneakinna i nanon 2 tabun te ririki. E aki kona n tabekia raoi ba e uauakinna ao e keiaki n ira te ririanna nako aan mwenga ma marakin rangana. I muin te buti ni makoron St Bauro ao e a okiraki ana auti te Katekiti ni karaoaki n te katokabai irouna. Ngaia bon kain naba te tiim n te tai anne ao e a tii namakina naba bain tarina ae toka i aon waena are e maraki ao titabo iai te bai ae butakinako mai iai. ngke e a bara ao e a namakinna ae akea te maraki ae iriana n taai nako ao e a nakonako raoi.

Nei Atuata kain te makoro ae St Maria. Iai aorakina ba te maraki n atu n irianaki ma te tanoi ae rangi ni korakora ao e a rotaki naba matana. E a tia naba n oki man te onaoraki mai Tarawa ba e aki reke buokana. N tain te katokabai i aona ao e noraki te ota ae ruonna ao e kabaeaki te ota anne ma e aki bae. E karabara Nei Atuata nakon te Atua ba e a bon namakina naba kamaiuana n ana tangira te Uea. E toki marakin atuna ao a ure matana ao e teimatoa n marurung n ua a nako kain te tiim mai Tarawa ao ni karokoa te bong aio. E raba te Uea.

Te Wewete ae kaukurei Ian Namakin, Betio Parish

Kam raba tariu ao maneu n ami ururing ao ami tataro ibukiu inanon au tai n tionako ma te waki inanon te tai ae maan. I kataia ni kakea ba tera te aro ae Nna kona ni manga reitaki iai ma ngkami ni kabane ma e bati ana makuri teuare e buakaka ae katea te oo imarenau ma ngkami.

I neboa ao I karaba te Atua n ana tangira ae e ababaki ba e teimatoa n tataninga ao ni kawakinai ma au utu inanon buau inanon reimauruan te maiu aio ao te rotongtong ae e ababaki.

I neboa ao I katituaraoa te Uea n ana kamaiu ao te kukurei ma te kimareirei ae kaonrakeaki iai ma au utu ao are e a kammakurai n te tai aio ba Nna tibaia ma ngkami.

Au tibatiba aio e bon reitaki ma te mii ae rangi ni kamimi inanon karangainan te Kanimabong 3 Eberi 2020. E moanaki te mii aio inanon te tabo ae e rangin mangaongao ba e boo te botaki teuana iai ao mai ikanne are e a kaoti naba iai te wewete ae tang maaka. Bon baanan Uriam ae weteai ba Nna rin inanon te ruu ae uarereke. E rangi n rawa nanou ba I ataia ba ti na tataro ao ngai I aki kona ni manga tataro ma ngaia ba I buakaka ao I rangi ni bareka i matan te Uea ma I a bon rinnako inanon te ruu anne ma te kantaninga ba Nna kabara baeu ni kaomata te wewete. I kubanako ngke I rinnako ao e onrake nanon te ruu anne

ba taan tataro kaina aika a rangin rawata.. I tekateka ao Uriam e anaa te cream ae mainaina matana ao e kabira ramau iai ni karaoa kanikin-aeon te kaibangaki. I tounako ba e ruo iaou te ang teuana ae kaokoro ao e bitaki au iango ni kabane ma are ngke I mena i nanona imwain riniu inanon te ruu anne. I mwiina ao e anga ana karaoiroi Uriam nakoia taan tataro ao a bane ni kaeka tan tataro ma te baana ni mimi ba e a kanga n anga te karaoiroi Uriam ao ti aki te Tama ngaia. Inanon teitein Uriam ao e waerake ni kawara te unaine ae teimatang ao e taetae ni imatang nakoina ma ti aki ongo ba tera ae taekinna. Ma imwiin anne ao e a baka naba Uriam ba e taonaki nte maraki angan baina are te atai.. E tuangia taan tataro akekei ba ana katoka bai iaona ao a bane n rawa ni katokabai iaona te koraki ba kanga a maaku.. E teirake Uriam nakou ao e kawarai ni butiai ba Nna katoka bai iaona. I aki ataia ba I tauraoi ke I aki ma I a bon katoka

naba baiu iaon atuna. E a rangi ni kamimi ba ngke I a katoka bai iaona ao e a bon nako au ianena ae rangi ni korakora. I tatarua n tang ao n taetae ni imatang ni kanakoi taimonio. I aki ataia ba e aera ngkai I a taetae ni imatang ngkai I tuai man kakaraoia mai maaina ae I tatae ni imatang ni katoki aoraki. I namakina Uriam ba e a marurung iaan baiu ao e a roko te kuna are 'E kamimi aran Iesu'irou ba N na aneneia ma ai bon te kanganga ba I a maninga eena ao manewena. I aneneia ao e a burebure n aki akaka ao e taarai Uriam ma matana ae a rangi n aki kukurei ao e bauranai ao e taku "e kanga n ae ko a maninga taekan te kuna anne" ao ngai I a otinako man te ruu anne ni kakea Nei Atuna ba e na kauringai een te kuna anne ma manewena. Ngke I tabe ni kakea Atuna ao e roko te baana irou ae tiaki Uriam are I katoka bai iaona ba bon Iesu. E a wawanako ranin matau ma te kukurei ni kimareirei ba e a toka baiu iaon angan Iesu. Eng, I kakoaua roai ba e a tia ni kamaiuai n te tai aio angan Iesu are te atai.

I uti ao I a teirake ni waekoa n tibaia ma kainabau ae Maryanne te mii ae e rangin kamimi aio. Au namakin ni kabane a bane ni bitaki inanon te ingabong aio, titabo ma iai te bai ae koutaki nako mai iaou ao mai inanou. I karaki nakon Maryanne ao I tang ao I a bon taetae ni

*“E kamimi aran
Iesu'irou ba N na
aneneia ma ai bon te
kanganga”*

ianena n nebonebo. Ai aron ae ti a bon kaai ni mena inanon te namakin ae kaokoro ao ti rangin kakaitau iai nakon te Atua are e a tia n tataninga inanon te tai ae maan imwiin te raure nako ma Ngaia ao ti kaitaua inanon ara tataro ba e bon teimatoa ni kawakinira ao ni katanira man kanganga aika bati inanon te rotongitong are ti mwananga inanona ma natira.

E raba te Uea ibukin ana wewete ae kakukurei mani kamimi aio. Irarikin au tibatika aio I a bon tabeka naba banau ni kabara au bure nakoimi tariu ao maneu ngkana iai te kairua are I a tia ni karaoi inanon taai aika a nako ao I bubuti kabarakia iroumi ba e aonga ni kororaoi te kamaiuaki ae I mena inanona n te tai aio.

I a kona n aranna ba I manga moana au itera ni baa ae boou ae e angana te Uea inanon te tai aio ao Nna bubuti ami tataro ni katantan nakoiu ma au utu ba ti na kateimatoaki inanon te raoiroi ao te kekeiaki.

E na neboaki n aki totoki Teuare moan te Rietata inanon bongin te karemo aio te wiki ae tabu ae ti nang rinnako iai.

Ana tangira te Uea nakon maneu ae Boraia Tiibirita Tereaua, Tabiteuea Maiaki

Aio bon karakinan ana tangira te Uea nakon maneu ae Boraia ae buna Nei Aretati ae kaain Marakei. Maneu aio bon te Katorika ma e aki rangi n maiuakina te tataro i nanoni maiuna. E roko irouna te aoraki ae bon te buti n aoraki ikai ma ngke e toki te aoraki arei irouna ae te biua ao e tiku n aki rin kanana. Ngke toki ao e a tiku ngkanne ba ai te maraki n atuu irouna. E anganaki moa te panadol ma e aki buokaki iai marakin atuna ngaia e a manga anganaki te ibuprofen. E aki naba buokaki iai ngaia ae e a manga kakaekaki buokana n te bai ni Kiribati ma e aki toki naba iai. E kamooaki ao e oreaki atuua n te kabuebue ma e bon aki naba toki. I nanon naba aorakina anne ao e rotaki ana iango ba kanga e a biri n nanoro ao e a bon taetae naba i bon irouna kanga ai te mino. E tiku ni weneakina aorakina n te tai ae maan.

N te tairiki teuana ngke I matu ao I a miia naba maneu aio ba e kawarai ao e tautaua rarikin birotona te angatai. Ngke I nooria ni miiu arei ao I ngare ao I tuangnga ba e a boni kainnanao ngkanne te katokabai iaona. Ngke I uti ao I a bon nakoina naba ma buna ao n tuangia ba a bon riai ni bubuti kainnanao ana tangira te Uea. E raba te Uea ba a rangi ni kukurei ao man uki nanoia ao e taku nakon buna, "ba ngkanne e nang bon roko au bai n aoraki ae te kabanea n omwaaka ao ngkoe ko a kaunai naba ma bwainaoraki n aki akaka!"

E a bon ataaki Boraia irouia kaain ara kaawa aio ae Tewai, ba kanga ai te mino ke kanga te

ataei ae nanoro. Tarakina naba kanga ai bon taran te aomata ae iai aorakin ana iango ao ngkana e taku ba e na un nakoia kaain ana auti ao e a un naba. Manga iai aomata aika e tangiria ao iai aika e riribaia.

A mananga kain ara tiim n te Tabati 16th February 2020 i muin te Taromaui. I muin baran te Taromaui n te ingabong anne ao ti a bane nako naba ni kaea te Umantabu ni karaoa riki ara kakorakora n tantani i matan te Eukari. I main manangara ao I noria ba a rangi ni kukurei ara koraki ao a rangi n tara n ninikoria ao n akea te maku ma te nanououa irouia. Kain ara tiim n te tai anne bon ngaira aman ikawai ao niman ara ataei ake bon kain ara kawa ae Tewai ngkai ti bon uakaan ma te aoraki. Ngke ti otinako man te Umantabu ao ti a kaineti naba nakon ana auti te aoraki arei.

I nanon tain te waki ao a bon rawata naba taian karea are a kaoti ma baike a noraki i aon te aoraki. E noraki te aoraki ba e bautaki atuna ma koreana n te kiaou ma e noraki naba ba a bane ni baranako mairouna. E raba Te Uea ba ngke e bon bara naba ngkekei te tataro ao e a bon taetae naba n aomata, boni ngkekei naba. A bon rotaki n te tang ngaia ma buna ao a rangi ni karabaraba nakon te Uea. E tibatika te aoraki ao e taku ba e a namakina te marurung ngkai te maraki n atuu are irouna ai bon akea naba n te tai anne.

N te bong are i muina ao a roko buokana aika bati rinanon bainaoraki. E roko ana bai ni babobo ao e kabekaaki naba ao a tiba bane ni bongana riki ngkai ai manga bon te aomata raoi. E a manga okira arona are mai maina ao ai bon akea naba te maraki n atu arei ni karokoa ngkai. Iai naba bitakiaa teuana ba e a rang kan tatataro ao e aki baka aia korona ni katoa bong ngaia ma buna. E raba te Uea.

Te Maeu ae Tabu

Te Maiu ae Tabu - Rongorongon Santa Veronica Giuliani mai Itare

Teburoburo Eita, Betio Parish

E bungiki Veronica i Mercatello, Italy 9 Turai, te ririki 1727 ao arana ngke moan bungiki bon Ursula. Ana karo bon Francesco ao tinana Benedetta Mancini Giuliani. Moan te taua te aro tinaia ao e aki toki ni wawareka rongorongoia santo, santa ao maritire nakoia natina. Bon maikai are e moan reke iai nanon Veronica ni kan maiuakina te maiu ni benetenia ni katotonga maiun St. Rose n Lima. E mate tinana ngke 4 ana ririki ma i main matena ao e kabureia natina ni kaniman nakon ikoakin lesu ake 5 ao e tuangia ba anne nneia ni katania - i nanon ikoakin lesu. Ursula are bon te bina e kaburea nakon ikoakin rarikin lesu.

E a kaman ingainga nanona ni kan

“E noraki te aoraki ba e bautaki atuna ma koreana n te kiaou ...”

kaitibo ma rabatan lesu n te Eukari ma e a tiba koro nanona ngke 10 ana ririki. E taku ba n te tai anne ao e namakina te kabuebue ae birirake i nanona ao riki i nanon burona. E namakinna ba E bon rinnako lesu i nanona ao e onrake nanona n te kukurei are e aki kona ni kabarabara ao e kaburea maiuna n te tai naba anne nakoina.

E a kaman oti nanona n nanoanga ma ngke 3 ana ririki. N tabetai ao e kaokoroa teutana man kanana i bukia ake akea kanaia ao e anga naba ana kunikai nakon te teei ae aki kunikainna. E rangi ni maiuakina te maiu ni kiritian i nanon rikirakena ao moan te unun ni kaitaraia akana aki katotongnga. Ma e nora kairuana i nanon ana ka 16 n ririki ngke e nora tamnein (vision) burona ba kanga te kaibiti ae matoatoa

Ngke e a ataeinnaine ao e kantangingaia tamana ba e na iein ao e kaunga nakon te iwawaki irouia te roro n rikirake. Ma e kaokoro nanon Veronica ao e bubuti ma te imanono ni karokoa e bon bara nanon tamana ao e kataua ba e na tina. E rin n te utu ae te Capuchin i Umbria, Itare ao e a toka iai arana ae Veronica. E a kaman taetae ni burabeti ana Ebikobo n te tai anne ao e tuangnga ana mataniwi ba e na tararua raoi Veronica ba n te bong teuana ao e na riki ba te Santa.

E babane nanon Veronica iroun lesu Kristo n te kaibangaki ao n tokina a bon oti ikoakin lesu i aon rabatana. N te ririki 1697 n te Kanimabong Tabu ao a kaoti i aon rabatana manekan lesu ake nimaua. I muina riki ao e a manga kaoti i aon ramwana kanikinaean te bau ae kateketeke. Iai naba ana mama (ring) are e anganaki iroun lesu are e bon kaota aron katiteuanakina ma Ngaia. E aki toki naba n tang ngkana e uringa Bation lesu n ikotaki ma aia makuri aomata ake a kammarakia.

E tabeaianga n taai nako i bukia taan bure ao e aki toki ni kammarakia i bukia ba a na rairi nanoia. N tabetai ngkana e nang matu ao e a manga ongo te bana are tuangnga ba e tuai boo te tai ni motirawa ba te tai moa ni maraki ao e a bon teirake naba ni katorobubua i aan te kaibangaki (n ana ruu) ao e tataro. A rangi n iriri ni manewen ana tataro ikoakin lesu

aika tabu. *‘Atuau, I bubuti ibukia tamnei aikai. Kataua ba ana taetae ikoakim ibukiu ao ana reitai ni kangai: Ngkami ake kam kamaiuaki n raran Kristo, bane mai nakon boton te tangira. I anoi ngkami ao ikoakin Kristo aika tabu a taetae ibukiu, An bane mai’*

Moan te nano ao ni kamimi naba reitakina ma tinana Nei Maria. Ngke e moan rineaki ba te mataniwi ao e angan Nei Maria kingin aia tabo ao e taku ba bon Nei Maria ae mataniwi ao ngaia e na makuri. N te taina ao e urarake aia umantabu ao e butia Nei Maria ana nanoanga ao i muina e nakon te tabo are e ura ao e karaoa iai kanikinaean te kaibangaki ao e a kerikaki naba te ai.

N te taina ao e roko temanna te tina nakon Veronica are te mataniwi n te tai anne ba e kan buokaki ao e bon mimi ngkai e rangi n raka tamaroan Veronica ao ana taeka ae moan te kimototo e rangi n rau nanona iai. E nako ni maroroakinna ma BI Florida (te tina are e kabaeaki Veronica ba e na ribotin baika a riki ni kabane nakoina) ao e kaeka ni kangai; *“Uringa are n te bong aio ao Veronica are i mone, e kammarakaki ni bon oin nanona ba aonga n rairi nanoia taan bure. Te aomata are ko maroro ma ngaia bon Nei Maria te Baretania are e ononea muin Veronica ngkana akea”*.

A maiti naba baika a kakaotaki nakoina n aroia tamnei ake a nang tabe ni baka n te bure. N tabetai e a manga bon kaotia lesu tamnei ake e tangiria ba e na tataro i bukia. Ngkana e noria ao e a kakorakora riki ana benetenia ba a aonga n aki baka n te bure. Teuana mai buakon ana makuri n benetenia aika maiti bon tabetabekan te kaibangaki ae rawawata i nanon te onnaroka ngkana e korakora te ang ma te karau. Moan te kukurei ngkana a manga kaotaki nakoina tamnei ake a tia n rairi nanoia ao n okira te Atua man ana ibuobuoki.

E kaotaki naba nakoina mone ao e taku ba te tabo ae korakora iai te tatarakua ma te tanginiwenei ao e boira. E noria naba aomata aika a rangi ni beroroo ao a bureti man kakamaku tarakia n ruuon nako iai. A bakabaka n te aro ae tawe, temanna i muin temanna ao a bua i nanon te ai ae urarake ao e tataro ni bubuti ba e na kabatiaki riki marakina ba a na kamaiuaki taan bure.

Iai naba ana boki (diary) are koroia i nanon 34 te ririki ao maitin baana bon 22000. E rangi ni buakanaki ana koroboki iroun te riaboro. N tabetai e kakamakua man uruana ana koroboki, ao e karabai ke e otei ana bentira. N tabetai ngkana e nang moana ana koroboki ao e a bon oreaki naba matana. Man te ririki 1712 ngke e a aoraki ao bon tamnein Nei Maria (Our Lady of Sorrows) are n ana ruu are e tuangnga taeka ake e na koro i nanon ana boki.

I main matena ao e tutuangnga BI Florida

“...A maiti naba baika a kakaotaki nakoina n aroia tamnei ake a nang tabe ni baka n te bure.

ba iai kanikinæan te batio ma taian man (letters) ake a tei i bukin ana berita ake a oreaki/kanimaki i aon buroona. E korea tamnein te buroo anne BI Florida n taua iai muin ana rongorongona Veronica. Ngke e a mate ao e bwenauaki buroona n tuoaki ao a noraki iai baike a kabonganaki ni kammaraka lesu ma te kaibangaki, kabang ake 7 ni marakin Nei Maria ao tabeua taian man.

E tiku naba n aki mka rabatana i muin matena i nanon te tai ae maan ma e a manga rotaki ngke e iekaki te tabo are e kawakinaki iai ma e tiku ngkai burona n teimatoa n aki mka.

Kaubain Nei Maria ae Tinan te Atua

Kaubain Nei Maria aika a raanga man te Kaoti-Taeka.

Uriam Timiti, Bikenibeu

Tariu ao maneu tao kam bon uringa te toa ae karaoaki inanon Maati ae bon te Toa ae te Kaoti-Taeka. Aio bon toa are kauringaki iai rokon te Akanera ae Kabiriera ni kawara te ateinaine ae Maria ba e na karokoa ana kamauri ao ana rongorongona te Atua nakoina ba e na riki ba tinan lesu. Ngkana ti karaua n tara raoi tain te toa aio ae 25 ni Maati ao ti kakoaua ba bon ruaiua te namakaina imain bungjakin lesu n 25 Ritemba.

Inanon kaeana te tutia n te toa aio are karaoaki i Bikenibeu, ao e roko irou te rongorongona teuana ba bon aio te toa ae kakawaki ae kabaranakoa aron rikin ao boton "Kaubain Nei Maria" are a karinaki man te ririki ae nako ba te makoro ae bou n ara Emmanuera, ao bon aio naba ngkanne toan ara nutibeba n ara karitimateki iaon Kiribati ae Emmanuera.

Te moan makoro ae I kan tibaia ma ngkami tariu ao maneu bon kananoan ao kababarana kaubain Nei Maria are muiokoaki ba e na tibaia nakoia natina ke aomata nako ao ni iangoia raoi ba a reke ma iaa kaubai aikai. Oin kaubain Nei Maria a bane ni mananga ke n rangana nako man nakoana ae moan te kakannato mani rine ae bon te rineaki ba **Tinan lesu ae Natin te Atua** ke te nakoia n riki ba **Tinan te Atua**. N te moani wareboki n te toa aio ae anaki mairoun Itaia ao e bon taekinaki te kanika ae na anga te Atua ba e na bungia natina te mane te ataeinaine ae te baretenia ao e na aranaki ba **Emmanuera** ae nanona ba **E maiu te Atua ibuakora**.

Ti kakoaua ngkanne ba te toa ae te Kaoti-Taeka bon toan kaubain te Atua ae a roko i aonteaba are bon Natina ae te Rikitemanna ae lesu are na kamaiua aonnaba. Are nanona ngkanne ba te kaubai ae na anganira

Nei Maria bon tiaki mairouna ngaia ae bon ana karikibai te Atua n aiarora, ma bon man muiokoana ae kakannato ba e na riki ba Tinan lesu ae Natin te Atua. Ti a nora ao ni katonga ikai kaubain te Atua iroun lesu ngke e anga Ngaia ni kabane ba e na karaoa Nanon Tamana ni karokoa te maraki, te bainikirinaki ao te mate iaon te kaibangaki. Bon lesu inanon karaoan Nanon Tamana ae kauka nakoira miterion kaubain ana tangira te Atua are ti a bane ni katabuaki iai nakon ana babaire ni kamaiu te Atua ibukia aomata ni kabane, te baire are a kaman kawenea te Tama mai moana.

E riai ngkanne ni matata nakoira ni kabane ba te oi ni bai bon lesu are rabatana ana tangira, ana nanoanga ao ana kamaiu te Atua ao e kaoka nakoira ni kabane te aro n natinaki ao n riki ba tan baibai ao tan maeka ngaira irarikin lesu n te Abanuea i Karawa. Ao tera ngkanne kaubain Nei Maria ae tauraoi n anganira? Man ana kaeka Nei Maria ae "ENG" nakon te anera ni kangai; "...ana toro te Uea ngai,...e na karaoaki nakoia n ai aron am taeka" ao ti a bane ni kona ni karekea te kaubai are mairoun te Atua. Man nakoana n tina ibukira ngaira aomata ni kabane ao ti ataia ba iai n tai nako tinara are te tia taua baira ao ni kairira ba ti na toua n tai nako kawain natina ae lesu ba e aonga n reke iroua te maiu ae akea tokina.

Ti weteaki naba inanon te toa ae te Kaoti-Taeka ba ti na reita nako ana ongotaeka Nei Maria ae tinan te Atua n ara makuri ni mitinare ba e aonga n teimatoa ni maiu ni kooa te Atua i buakora ke Emmanuera. Rinanon ana anganano lesu ao ana ongotaeka Tinana ae Nei Maria, ti a anganaki man unikaki inanora taekan te anga karea n taromauri ae bou ba tiaki te angakarea ni kabuokaki ma bon te anga karea ni kaburei nanora aika tauraoi ni kakaraoa Nanon te Atua ba ti aonga ni kairia aomata ni kabane nakon te

*"...Kaoti-Taeka
bon toan kaubain te
Atua ae a roko i
aonteaba are bon
Natina ae te
Rikitemanna ae Iesu
....."*

Maiu ae Onraken te Maiu ao ni katonga kororoain te kukurei inanon te mimitong ae akea tokina i Karawa.

Te Tibatiba ae Raka Makoro II

Te Tibatiba ae Raka

“Nei Maria ae Tinan te Atua, Tauga baiu ba Nna Irira kawain Natim ae Iesu”

Aio bon reitan ana karaki Nei Borin are E a tia ni weteia te Uea man ana aro ae te KPC nakon te Katorika. E maeka ngkai irouia Uriam ao Atuna i Bikenibeu ni makorona ae Nei Kaue

Akea ba e a manga boo te tai ni kitana Marakei. Ngke I tabe ni kabo ma ara koraki ao te Tama Taia ao akea ba e a roko naba te wani-kiba ao ti bon rangi n rotaki n te nanokawaki ngke ti nang kitaniia, ma ti nang kanga ao are e a bon roko taina. Inanon au tai ni kabo ma te Tama Taia ao bon iai ana bai n tangira nakoio ba tamnein Nei Maria uarereke ao te tikabura. Ngke ti a kiba ao ti a bon itaramata moa ngai ma tariu ba e a bon tei nangin te oki ma ana bai n tangira te Tama ake e anganiira. Ti bon katikui bai ni kabane nakon te Uea ao man wakinako n aki manga karinii riki iango tabeua iririkin ae ti tabe ni waaki inanon.

E bon eti ba ngke ti a roko i Bonriki ao ti a toka n te truck ao I a weteaki naba iroun tibuu te unaine are e a titirakinai ba e uara te motirawa. I bon kaeka naba ma kaekana ae tamaroa, ni karokoa ae a manga titirakinai naba n te titiraki teuana ae e kangai, “E uara irirakin te tutia iroumi i Marakei, kam rangi ni maeu kee?”. I bon kaeka n te moan tai ma kaekakina ae e kewe ao imuina I aki naba manga kan kaekai ana titiraki ao I a oki naba n toka ibukin te truck. E bon rotai te nanokawaki ao I tara tariu ma matau aika a rawawata ma I a bon kakeai bai ni kabane n ribaia ba a na uruana ara iango ibukin kaekakin ana wewete te Uea ae kamimi nakoira i Marakei. Ngaia are I a kabua n te ngangarengare ao nanou e bon rangi n rawawata.

Ngke ti roko n ara auti ao e a boo tain te amarake n ara tianaki ake ti uotii mai Marakei. Ma inanon ara tai n amarake ao tibura te unaine e a manga kaoka naba ana titiraki nakoira ba e uara kaekaeen te tutia iroua i Marakei. A mate ni ngare iai are tarin tinau ae karimuina ao manena ngke a ongo taekara arei. E a riki ba ai babainikirinara ma ara karo a bon aki rangi ni katabei aia iango irouia, ao ngai e a bon rangi n rio uniu ma are I a bon tataotaona nanou. I a teirake naba n nako mai rarikiia, e ngae ngke I bon tuai ngae n amarake, ma ai aron ae I a rangi ni mwengabuaka n tein aia kakaraki arei.

I nako n iangoa arou ma tariu ba e na kanga

arora n nako n irira te tutia. E a reke ngkanne angana ba nakon te bong are imuina ao N na nako ni karaoa au registration form n te reirei ao I a kauiia naba te tutia ni bakantaai. Ngke e roko te bong arei ao I a kakaeti taekau ba N na nako ni karaoa au registration form, e bon kariaiakaki manangau ao I a katauraoui. Ma ngke e norai tariu ao e tuangai ba e na iri. I kairia ma e tuai tuatua taekana, ngaia are I a manga nako n tuatua taekana ma te kanganga ba e a manga aki kariaiakaki irina, ngaia are e a bon karaua nanona ao man tiku. E bon rangi n rotia makuna ao e a bon karautaeaka, ngaia are I a bon mananga ao man nanoangaia ngke I a bon taraia ao ai bon te tang irouna. Ngkanne ni manangau aio ao I bon mananga ma au baeki n reirei ma kanoana naba ae baai ake e anganai te Tama i Marakei.

I bon moana moa te reirei i Bikenibeu ao man anaa au form ao imuina I a manga nako Nawerewere ni karaoa iai au tutuo. Ma ngke I roko ao e a bon rangi ni maiti te koraki ake a bane n teitei ma aia namba, ao ngai ngke I anaa au namba ao ai bon teubua tabun. Ai tataningakin weteakin au namba ni karokoa ae e a bakantaai ba e nang boo teniua. Ngke e kan roko au namba ba ai ti tebwina riki imwaiu ao e a tuatua te taokita temanna ba ti a manga oki nakon te ingabong. Ngke I bubutia te taokita ba e na tii kanoai au form ake e na riai ni kanoai ao e tuangai ba I a oki n ingabong ba e nang nako ba muina ao e kitanaki ni baona. I a bon tekateka ikekei n tataninga riki ni karokoa I a teirake ba N nang nako ba e a kaan boo te tutia.

Ngke I teirake ba N nang nako ao I a weteaki naba iroun te taokita temanna ae te mane. E tuangai ba e a tia n reke buokau ke e tuai, ao ngai I bon rangi ni kubanako ao I bon aki kaekaeka moa ni karokoa ae e a manga kaoka riki ana titiraki ao I a tuangnga ae e tuai n reke buokau. E a tuangai naba ba tera ae N na buokaki iai ai ngaia are I a buta au form are na kanoaki iroun te taokita ao man anganna. E anaia ao man kanoai naba ni kabane, ma ngke I a tarai bai ake e kanoai ao e a kanoai naba ma bai ake bon tabeia karo ke tibu ma naake a tararuaira. I tuangnga ae tiaki akekei ae e na riai ni kanoai ao e taraai ae e ngare ao e a manga reitanako ana koroboki. I aki tabe iai ao I a bon katikua ma ana iango ao ngai irou e kakawaki riki ae a bane ni kakanoa ba e aonga naba n tia imain te teirake. Ngke I tuangnga ba e a kitanaki n te bao ao ngaia e taku ba bon iai baona ae e tataningaia ae e na roko n te aoa onoua. I taraia ao man tuangnga ba e memena iaa, ao e aki kaekai ma e taraai ao e wii ngare. I rangi ni kan ataa te tabo ae e roko ma iai ai ngaia are I a manga titirakinna arana ma e bon aki naba kaekaai. Ngke I noria n au tai ba e nang itera nimaua, ao I a tuangnga ba Nnang nako ba N na manga kaea te tutia ae e na boo n te aoa

“I tuangnga ae tiaki akekei ae e na riai ni kanoai ao e taraai ao e ngare ao e a manga reitanako ana koroboki...”

onoua. I rangi ni kaakaraba n ana ibuobuoki nakoiu ae moan te bati. I tuangnga ae I a rimoana, ao ngaia e bon kaekaa i ao man tuangai ba ti a kaitibo n te Umantabu ngkai e bon taku ba e na tutia naba ba e kakea te tutia ni katoa bong. Ngai I aki rangi ni kamaanai ao I a nako ni kakioa te tutia. I bon aki bae n taraia ba e nakea imwin arei, ma ngke I roko n te Umantabu ao I taratara nako ni kakea i nanon te Umantabu n aron ae e bon taku ba e na tutia naba ma I aki te roko n noria.

Ngke I okira au auti imuin te tutia ao e a bong. I a titirakinaki ba e aera ngkai I a tiba oki, ao I tuangia ae I a manga nako n tutuo ba e kainnanaoaki naba n te form arei ba Nna tutuo ao I karabaa manangau ni kaea te tutia. I bon aki kakaotia ae e a tia aron au form ba muina ao e nang manga aki rereke nanakou n tutia. N okiu ao I bon tuangnga tariu ae e na irai nakon te ingabong ba ti na tutia.

N te bong are imuina ao I a manga tuatua naba taekau ba aongkoa N na nako ni manga katiaa au form. Ngaia are I a manga tuanga naba tariu ba e na irai ba ti a nako naba n tutia, e bon tei nangina ao man maaku ngai I tuangnga ae tii te taina n tai ba e kakawaki riki neboana nakon makuna. I nako n tuatua taekana ao e aki kariaiakaki irina ao ngai I a manga tuatua riki taekana ba e na irai ba ai raou naba n oki ngkana I a manga taonaki n te bong. Ngaia are e a kariaiakaki irina ao e bon rangi n rotaki n te kukurei ao I tuangnga ae ti a mananga ni bakantaai ba ti kakaniia raou te tai n tutia. Ngke ai imuin teniua n te bakantai ao I a tuanga naba tariu ba ti nang riai ni mananga ba e kikiriarua n tei te bwati. Ngke ti bon tia raou ao ti a mananga naba, ma ti karabai oneara n tutia inanon te baeki are I uouotia ao ti a kataia ni kakioa Bikenibeu. Imuin te tataninga ao e a roko te bwati. Ngke ti roko n te reirei n nikira moa au registration form are e a tia arona ao ti a manga tuangaki ba N na kabakaa moa au caution fee ao I a tiba nikiria imuina. Ngaia are I a manga uotia rikaaki, ma ti a manga bon tiku n te reirei n tataninga te tutia. Ngke e nang boo ao ti a oneira nakon oneara n tutia, ao ti a mananga nakon te Umantabu I Nantesi. A bon toki nanora man onrake n te kukurei ba e a manga reke ara tai n tutia ao n neboa te Uea inanon kanoana ni kabane.

Ti okira ara auti ao bon akea te bai ae riki n aron te bauranaki ke te titirakinaki ba e aera ngkai ti a tiba oki ni bong. Ti a bon roko naba n amarake ao ti kaai ni kakaraki ao ni bon karaoui riki tabera imain te tairiki. Ai bon aroara naba anne ni karokoa ae n te taina ao kain Marakei ake ti mena irouia iai te bai ae a butiira iai ba ti na angabai aia ATM nakoia kain Abaiang aika a na mananga n te speed boat. Ngaia are I a mwananga ao I bon kakaeti naba

taekau, ao I kamwanangaki ngaia are I a barekai ni kakioa Betio. Ma ngke I roko ao I bon aki ooia ba e a tia n nako te speed boat, ngaia are I a manga oki ma te ATM arei.

Ma ngke I oki ao I a weteaki naba nako nanon te auti iroun tibuu te unaine. Bon akea iangoan te bai ae e na riki ibukin bai ake e anganiira te Tama Taaia. Ma ngke I rinnako ao I a tuangaki naba ba N na kaina te matarua n ronna. I bon karaoui bai ake e tuangai ao imuina I a nakoina naba. Ma ngke I roko irarikina ao e a kanakoa naba ana titiraki. E bon tuangai ba baikara bai ake inanon au bauti n onea, ba I karinii ikekei n te tai are imuin nakora n airi n tutia ngai ma nei Aboria are karimiu. I bon kakeaa ba aongkoa I aki ataia ma are e tuangai ba e aera ngkai N na aki ataia ngkai bon ti ngai ae I ata kanoan au bauti. Akea riki te bai ae I kona ni karaoua irarikin ae i ao I a bon nako n anaa tamnein Nei Maria ao man kaotia nakoina. E kaeka ao e taku; "eng ao anne te bai anne tera ao e kanga n reke iroum?" E reitia man taku ba ti a bon rangi ni karakaraka, tao ibukin ae ti a tiba oki mai Marakei ni Katorika ao e a rangi nnene ngkanne ara onimaki ba iroua ao ai bon te oi n aro te Katorika.

Kam tuai man ota ae kain te Katorika a tataromauiia te boua-n-anti ao tera kam a rangi ni kakoaua iai te Katorika? E bon toki raou ana taetae ao imuina ao I a kanakoa naba au karaki ma I tuangnga ba e na kakauongo raou ao n aki moa kabero. Ngaia are I a karaki ao e bon ongoraa n aki kabero ao imuina e a kanakoa naba ana baura. E taekinna ae bon kanoan te iango are iangoia n tain matuu ba e bon aki kona n rereke te mii ae aekakin arei. E tuangai ba N na teirake naba ngkai ao N na nako n teenakoa te tamnei anne, ma I tuangnga ae ngkana e ribaia ba e na nonoria ao N na aki kakaotia i matana ma N na bon kakarabaa. Ma e bon aki naba kukurei iai ao e a taetae ma te banaa ae e matoa. I bon teimatoa naba n rawa ao e a bon teirake naba ao ni burimangaoai ao ni butiboreai ao ni bon n oreai n aki akaka ao man tuangai ae e na bon riai n tewenakoaki te tamnei.

E bon kateirakeai ni iangoia ba Nna tenakoa, ma are I bon rawa naba man ioioa atuu. E a bon rangi n ebu nanona ao are e a manga oreai riki ni karokoa are e bon bara nanona ao e a tuangai naba ba nakon te ingabong ao N na utinako n nikirii bai akekei. E titirakinai ba antai aran te Tama arei ao e memena iaa ba I kona n nikirii iroua.

E na manga reitaki te tibatiba aio n Emmanuera ae na roko.

*"Kam tuai man ota ae
kain te Katorika a
tataromauiia te boua-n-
anti"*